[Uitzending 420: Romeinen 2:21 t/m 3:9]

In de vorige uitzending hebben we gezien hoe de apostel Paulus als reactie op de Joodse zelfingenomenheid in de verzen 21 en 22 vijf beschuldigende vragen stelt. Het gaat om het schrijnende verschil tussen theorie en praktijk, tussen woord en daad, tussen dat wat men beweert te zijn en dat wat men werkelijk is. Paulus ondermijnt de Joodse gedachtegang, dat zij enkel en alleen door het bezit en de kennis van de wet bij de HERE een bevoorrechte positie innemen. Romeinen 2 vers 21 en 22:

Maar als u anderen onderwijst, waarom onderwijst u zichzelf dan niet? U beweert dat men niet mag stelen. Steelt u zelf dan niet? U zegt dat men geen overspel mag plegen. Maar wat doet u zelf? U zegt dat u een grote afkeer van afgoden hebt. Toch profiteert u van de tempel!

Binnen het rabbinale Jodendom moest men toegeven, dat het onderwijs van de rabbi's niet altijd overeenkwam met hun levenspraktijk. Ook de Here Jezus vestigde daar al de aandacht op in Matth.23 (in vs.3,4 en 28; lees ook Ps.50). In de tweede vraag gaat het om het stelen. Vanzelfsprekend was dat vanuit Ex.20 verboden. Toch werd in de praktijk diefstal door Joden van niet-Joden niet hoog opgenomen en hoefde je iets dat door een niet-Jood was verloren, niet terug te brengen.

In de synagoge werd ook zeker echtbreuk verboden (Ex.20:14), maar uit de tradities blijkt dat ook rabbijnen niet vrij waren van de 'boze neiging' tot overspel. Terecht merkt Paulus op dat de Joden van zijn dagen een afschuw hebben van de afgoden. Voor de uitdrukking '**toch profiteert u van de tempel**' staat in het Grieks 'u pleegt tempelroof'. Daarmee komen we de betekenis beter op het spoor en wordt 'toch profiteert u van de tempel' ook duidelijk. Voor Joden is een afgod een 'ijdelheid'. Daarmee is een afgodsbeeld een 'niets' zonder eigenaar. Afgodsbeelden waren meestal van goud of zilver en werden daarom vaak geroofd. Maar, het roven van afgodsbeelden wordt in Deutr.7:25 uitdrukkelijk verboden. Zij moesten verbrand worden en het goud en zilver mocht niet worden aangeraakt of toegeëigend. Toch gebeurde het en daarop slaat de uitdrukking: **toch profiteert u van de tempel**. Met het goud en het zilver van de afgodsbeelden hadden sommige Joden geen moeite, maar daarmee overtraden zij de wet van God.

Romeinen 2 vers 23 en 24:

U gaat er prat op Gods wet te kennen. Maar waarom maakt u God dan te schande door Zijn wet te overtreden? Er staat niet voor niets in de Boeken: Het is uw schuld dat de naam van God over de gehele wereld door het slijk gehaald wordt!

Paulus' laatste vraag vat de voorgaande vragen samen. Bij stelen, echtbreken en tempelroof gaat het immers om overtredingen van de wet van Mozes. De Joden gaan er prat op dat **zij** de wet van de HERE kennen. Paulus confronteert hen met een zelfverheffend roemen vanwege het bezit van de wet **en** de zelfingenomenheid omdat ze vinden dat **zij** aan de wet voldoen. Maar, de praktijk valt bitter tegen. Door het overtreden van de wet onteren de Joden de HERE en halen Zijn naam door het slijk. De scherpe woorden van Paulus zetten een mens **vandaag** stil bij zijn of haar eigen leven als christen. Zijn wij christenen leesbare brieven van Christus?

Romeinen 2 vers 25:

Uiteraard heeft uw besnijdenis naar de Joodse wet alleen waarde als u zich aan de wet houdt.

Paulus heeft de eerste grond waarop de Joden dachten bij het oordeel van God gerechtvaardigd te worden weggenomen, nl. een vermeende gerechtigheid uit de wet. In vers 25 ontneemt de apostel hen de volgende veronderstelde bescherming tegen het oordeel van God, nl. de besnijdenis (het teken van Gods verbond). Het besneden zijn heeft alleen waarde als men de wet gehoorzaamt en doet, maar is waardeloos als de wet wordt overtreden. Op het nut en de betekenis van de besnijdenis komt Paulus terug in Rom.3 en 4. Binnen de rabbijnse traditie werd het belang van de besnijdenis overschat, men meende dat het teken van de besnijdenis een zekere garantie bood om de hemel te mogen binnengaan. Juist door het overtreden van de wet bewijst men zijn onbesnedenheid van hart.

Ook vandaag zijn deze dingen actueel. Een lidmaatschap van een kerk, het gedoopt zijn of het ontvangen van een sacrament kan een valse gerustheid geven. Maar er is geen mens die de hemel kan binnengaan op grond van een lidmaatschap van een bepaalde kerk, of omdat hij of zij is gedoopt.

Alleen op grond van het volbrachte werk van Christus is er een plaats bij de Vader in de hemel. Ook door het houden van de wetten van God is er geen toegang, omdat een mens de wetten van God niet **kan houden.**
Romeinen 2 vers 26 en 27:
Maar als u dat niet doet, bent u niet beter af dan de mensen die geen Jood zijn. Als niet-Joden zich aan de wet houden, zal God hun dan ook niet alles geven wat Hij de Joden beloofd heeft? Zij die niet van geboorte Jood zijn, maar wel de wet van God naleven, zullen u – die de wet kent, maar niet houdt – veroordelen.
De stelling van het vorige vers wordt nu omgedraaid in de vorm van een vraag: als het overtreden van de wet een besnijdenis tot onbesnedenheid maakt, zal dan niet door het houden van de wet een onbesnedenheid tot besnedenheid gerekend worden? De meerderheid van de rabbijnen zullen deze gedachte beslist afwijzen. Volgens hen kon een heiden alleen langs de weg van de besnijdenis deel krijgen aan het heil van God.
Net als in vers 14 voert Paulus hier een denkbeeldige situatie ten tonele. Maar de HERE zal bij het oordeel niet kijken naar het feit of iemand al dan niet besneden is, maar wel of iemand Zijn wil heeft gedaan.

Wat voor de Joden onvoorstelbaar en ongehoord is zal gebeuren, bij het gericht zullen heidenen die de wet hebben gehouden, de Joden die haar hebben overtreden, oordelen. De Here Jezus heeft het Zelf gezegd in Matth.12 vers 41: **Op de dag van het grote oordeel zullen de mannen van Ninevé tegelijk met u levend worden en u veroordelen. Want zij luisterden naar de waarschuwingen van Jona en bekeerden zich tot God.**
Want niet hij die in het openbaar een Jood is, is een echte Jood.
Nee, een echte Jood is iemand die zich in zijn hart met God verbonden heeft. Het gaat er niet om of u lichamelijk besneden bent, maar of uw hart en gedachten voor God geopend zijn. Dat is besnijdenis door de Geest, niet volgens de letter van de wet. Iedereen die zo'n levensverandering heeft ondergaan, krijgt zijn eer van God, niet van mensen (Rom.2:29).
Mozes had lang geleden al in Deutr.10 vers 16 gezegd: **Besnijd daarom uw harten, reinig u van zonde, en wees niet langer koppig. De HERE, uw God, is God boven alle goden en HEER boven alle heren.**

Het gaat dus om het hart, het geweten van de mens. Romeinen 3 vers 1:
Is het dan niet belangrijk om Jood te zijn? Wat heeft de besnijdenis dan voor nut?
Door te stellen dat er bij God geen aanzien des persoons is (Rom.2:11) en dat de Joodse nationaliteit en besnijdenis geen doorslaggevend criterium zijn bij het oordeel van God (Rom.2:25-29), heeft Paulus de indruk gewekt, dat het als Jood geboren zijn of het ontvangen hebben van de besnijdenis geen enkel nut heeft. Maar dat is niet wat de apostel bedoelt te zeggen. Daarom stelt en beantwoordt hij zelf deze vraag. Het woordje 'nut' moeten we hier uitleggen in de zin van wat Joden voor hebben op anderen.
Romeinen 3 vers 2:
Veel! In alle opzichten! Het belangrijkste is dat God Zich juist aan de Joden heeft bekendgemaakt en hun Zijn woorden heeft toevertrouwd.
Als antwoord op de door Paulus gestelde vraag, zegt hij: **Veel! In alle opzichten!** In Rom.3 noemt Paulus maar één belangrijk punt, waarin de Joden veel voor hebben op anderen. Een aantal andere aspecten komen in Rom.9 aan de orde. Maar de vele voorrechten die het Joodse volk heeft, zijn geen reden tot zelfingenomenheid en de speciale verkiezing van Israël vrij-waart hen niet voor het oordeel (Am.3:2).

Als eerste punt noemt Paulus, '**dat God Zich juist aan de Joden heeft bekendgemaakt en hun Zijn woorden heeft gegeven.** In de praktijk gaat het daarbij niet alleen om de woorden van de wet, maar ook om de profeten en geschrif-ten. Deze woorden heeft God aan het volk 'toevertrouwd' als een gave en een opgave. Ze moeten worden bewaard (onderhouden en in acht genomen) **en** daarnaast ook worden doorgegeven. Gods heilsplan moet via Israël aan de hele wereld worden bekendgemaakt. Romeinen 3 vers 3:
Als sommigen van hen ontrouw zijn geweest, zal God daardoor dan ook ontrouw worden?
Met het noemen van Het eerste voorrecht van het Joodse volk roept Paulus opnieuw een vraag op, nu van christelijke zijde (Paulus schrijft immers aan de gelovigen van Rome). Wat hebben de Joden aan het Woord van God, als ze er toch niet met geloof op reageren? Paulus stelt dan ook zelf deze vraag: '**zal God daardoor dan ook ontrouw worden?**

Nee, de HERE beëindigt Zijn verbond, Zijn plan met Israël niet, omdat ‘sommigen’ ongelovig zijn. Net als in Rom.11 spreekt Paulus over een aantal Joodse tijdgenoten die hun knieën niet voor de afgoden hebben gebogen. Het ongeloof van een groot deel van Israël wordt niet concreet benoemd.
Paulus spreekt hier mild en voorzichtig, niet zozeer over allerlei situaties van ongeloof en ontrouw in de geschiedenis van Israël, maar over de huidige situatie van het ongeloof van zijn Joodse broeders om Jezus als de Messias te aanvaarden. Romeinen 3 vers 4:
Nee! Ieder mens mag dan een leugenaar zijn, God is het niet, Hij spreekt altijd de waarheid. Er staat immers in de Psalmen: Here, uw uitspraken zijn altijd rechtvaardig. U wint al uw rechtszaken.
Met een krachtige ontkenning verklaart Paulus dat Gods trouw niet door het menselijk ongeloof wordt tenietgedaan. God is inderdaad trouw wat betreft de uitspraken en beloften die Hij heeft gedaan. Zo trouw, dat in het licht daarvan ieder mens een leugenaar is. De tweede helft van vers 4 is een citaat uit Ps.51:6 (LXX), de psalm waarin David zijn schuld voor God belijdt. In deze schuldbelijdenis houdt David niet aan zijn eigen vermeende gelijk vast, maar geeft toe, dat hij een zondaar is en dat de HERE in Zijn oordeel rechtvaardig is. ‘Zijn uitspraken’ zijn hier Zijn veroordelende woorden over de zondigheid van de mens.

Romeinen 3 vers 5:
Maar als onze onrechtvaardigheid de rechtvaardigheid van God bevestigt, hebben wij dán recht van spreken? Is God dus onrechtvaardig als Hij ons oordeelt? Dat is natuurlijk een menselijke gedachte!
Een aantal verzen lang blijft Paulus stilstaan bij de rechtvaardigheid van God. Paulus heeft al vaker gemerkt, dat bepaalde Joden bewust een verkeerde conclusie trekken uit wat hij hier zegt en dat zij geprobeerd hebben het onderwijs van Paulus in een verkeerd daglicht te stellen. Hun redenering is als volgt: door ons ongeloof blijkt Gods trouw des te duidelijker (vs.3), door onze leugen blijkt Gods waarachtigheid (vs.4). Als onze ongerechtigheid Gods gerechtigheid ‘bewijst’, d.w.z. beter doet uitkomen, is God dan wel rechtvaardig als Hij de mensen straft? Naarmate de mens zondigt, ontvangt God immers meer eer (vs.8).

Is het niet onredelijk dat God de mens straft die door zijn zondigen juist Gods heerlijkheid en verhevenheid bevestigt?
Paulus schaamt zich om als gelovige een dergelijke vraag naar Gods gerechtigheid of rechtvaardigheid te stellen. Daarom voegt hij toe: **Dat is natuurlijk een menselijke gedachte!**
Met andere woorden, de ongelovige die deze vraag stelt is een leugenaar en God gaat hem op een dag als een leugenaar aan de kaak stellen. Waarom? Omdat de trouw van God echt is en niet kan worden veranderd. Johannes zegt in 1Joh.5 vers 10: **Ieder die dit gelooft, heeft het getuigenis van God aanvaard. Als iemand dit niet gelooft, zegt hij daarmee dat God een leugenaar is, omdat hij niet gelooft wat God over zijn Zoon heeft gezegd.** Het is een slag in het gezicht van de HERE om **niet** te geloven dat Hij Zijn Zoon gaf om voor de mensheid te sterven. Daarmee wordt God tot een leugenaar gemaakt.
Romeinen 3 vers 6:
Nee, God is niet onrechtvaardig! Anders zou hij toch geen rechter van de wereld kunnen zijn. De gedachte dat God onrechtvaardig zou kunnen zijn, wordt door Paulus met kracht van de hand gewezen. Eenvoudigweg omdat God de Rechter van de wereld is, kan Hij niet onrechtvaardig zijn (Gen.18:25). Dat God de wereld zal oordelen was ook voor de Joden een vaststaand feit (Ps.98:9), zij het, dat zij meenden dat God alleen de heidenen zou oordelen. Bij wereld moeten we hier vooral denken aan de totale mensheid (zowel Joden als niet-Joden). Romeinen 3 vers 7:
Maar als God meer eer ontvangt door mijn oneerlijkheid – omdat die zo schril afsteekt tegen de waarheid van God – waarom word ik dan nog als zondaar veroordeeld? In vs.7 en 8 wordt de scherpe vraag van vs.5 herhaald (zie ook Rom.6). Met de eerste persoon (ik) neemt Paulus de woorden van een van zijn tegen-standers in de mond. Deze tegenspreker probeert het onderwijs van Paulus ten aanzien van de zondigheid van alle mensen (vs.9) belachelijk te maken met de vraag: **Maar als God meer eer ontvangt door mijn oneerlijkheid, waarom word ik dan nog als zondaar veroordeeld?**
Het bijdragen tot Gods heerlijkheid en eer is de erkenning van Zijn absolute gerechtigheid, heiligheid en verhevenheid boven de mens. Moet een mens daarvoor gestraft worden?

Romeinen 3 vers 8:

Sommigen laten ons zeggen: doe het kwade dan maar, opdat het goede daaruit voortkomt. Deze mensen verdienen het oordeel.

Sommige tegensprekers beweren zelfs, dat het logische gevolg van het onderwijs van Paulus is, dat de mens rustig kan zondigen, omdat God erdoor verheerlijkt wordt. Daarbij gaat het over het onderwijs van Paulus over de zondigheid van de mens en de gerechtigheid van God. Zij voegen aan hun vraag in vs.7 spottend de volgende vraag toe: (als het zo is kunnen we ook zeggen:) laten we het kwade doen, opdat het goede eruit voort komt?. Zij willen Paulus dergelijke woorden in de mond leggen, als zou hij zoiets gezegd of bedoeld hebben. Op een dergelijke spotternij heeft Paulus maar één antwoord: **Deze mensen verdienen het oordeel.** Dat wil zeggen zij zullen terecht door de HERE worden veroordeeld.

De tegensprekers hebben ongelijk en bovendien heeft Paulus zoiets nooit beweerd. 'Het goede' dat uit het kwade zou voortkomen, is de bevordering van Gods heerlijkheid. Maar, de zonde van de mens laat juist Gods rechtvaardigheid duidelijker uitkomen.

Paulus verkondigde juist dat de HERE **de zonde niet door de vingers kan zien** en daarom zonde moet oordelen. De zonde **roept** om het oordeel van God, juist omdat de HERE een rechtvaardig God is kan Hij de zonde niet ongestraft voorbijzien.

Het Evangelie van Jezus Christus is, dat de HERE de zonden van de mensen op Zijn eigen Zoon Jezus Christus legt, **juist** omdat de HERE de zonden **niet ongestraft kan laten**. Een andere optie had geweest, dat de mens die zondigt zelf verzoening doet voor zijn zonden. Maar daarbij is het probleem dat de verzoening die een mens vanuit zichzelf aan God wil aanbieden **niet toereikend is** en daarom geen verzoening is. De schrijver van Hebreeën gaat in hoofdstuk 9 dieper op dit probleem in en komt tot de conclusie dat er maar **één volmaakt offer** voor de zonde is, namelijk: Jezus Christus.

Na een toelichting op de OT offerdienst komt de schrijver van Hebreeën tot de volgende conclusie: **Hieruit kunnen wij een belangrijke les leren. Ook al werden al deze gaven en offers gebracht, ze konden het geweten van de mensen toch niet zuiveren.**

Het ging alleen om bepaalde gebruiken: wat men wel of niet mocht eten en drinken, waarom en hoe men zich moest wassen. De mensen moesten zich eraan houden zolang Christus nog niet met Gods nieuwe, betere verbond was gekomen (vs.9 en10).
Eens en voor altijd ging Hij met het bloed het Allerheiligste binnen en sprenkelde het op de plaatst waar de zonden worden vergeven. Maar dat was niet het bloed van bokken en kalveren, nee, het was Zijn eigen bloed. En daarmee heeft Hij ons voor eeuwig van de zonde bevrijd (v.12).

Hebr.9:14 t/m 16: **Hij, die Zelf zonder zonden is, heeft door de hulp van de eeuwige Geest Zich gewillig aan God overgegeven om voor onze zonden te sterven. Daardoor wordt ons geweten gezuiverd van de daden die tot de dood leiden en kunnen wij de levende God dienen. Hij heeft ervoor gezorgd dat er een nieuw verbond kwam, zodat iedereen mag komen om te genieten van de rijkdom die God beloofd heeft. Christus is gestorven om hen te redden van de straf die zij verdienden door de zonden die zij onder het oude verbond hadden gedaan. Met dit verbond dat God met ons heeft gesloten, is het net als met een testament, er moet eerst iemand sterven, voordat het van kracht wordt.**
Romeinen 3 vers 9:
Wil ik hiermee zeggen dat wij als Joden beter zijn dan de andere volken? Nee, absoluut niet. Ik heb al eerder gezegd dat alle mensen, Jood of niet-Jood, schuldig zijn, ze worden allen beheerst door de zonde.
De betekenis van de tweede helft van vers 9 levert geen enkel probleem op. Paulus heeft tevoren de Joden (Rom.2:17-24) en de Grieken (de niet-Joden; Rom.1:18-32), beschuldigd dat zij onder de zonde zijn. Daarbij bedoelt Paulus met zonde niet de zonde in de vorm van een enkele ‘overtreding’, maar de zonde **als een macht** die over de mens is gaan heersen (Rom.5 en 6).
De vertalingen lopen uiteen bij het begin van vers 9. De verschillen zijn terug te voeren op de betekenis van **zijn wij als Joden beter dan de andere volken?**
Moeten we de vertaling actief opvatten in de zin van: **hebben Joden een voorrecht boven anderen?** Of moeten we (meer passief) denken aan: **Joden worden voorbijgestreefd door anderen.**

In vers 9 komt de apostel terug op de vraag in Rom.3: 1 en 2. **Is het dan niet belangrijk om Jood te zijn?** Paulus vraagt in vers 9: Hebben wij een voorrecht boven anderen? Het antwoord is: **Nee, absoluut niet.**
In sommige opzichten hebben de Joden voorrechten boven de heidenen (zie vers 2), maar ondanks hun voorrechten zijn de Joden (net als de heidenen) onderworpen aan de zonde. Onderworpen aan de zonde betekent minstens vier dingen. Ieder mens is van nature een zondaar. Er was maar één mens (na de zondeval) met een zondeloze natuur en dat was Jezus Christus. Omdat een mens van nature een zondaar is, is hij of zij ook een zondaar door verkeerde daden. Deze daden klagen een mens aan en verklaren hem of haar daardoor schuldig. Daarom is een mens ook een zondaar door beschuldiging. Alles wat een mens kan nalaten is onder de zonde. Dat wil onder andere zeggen dat alles onvolmaakt, gebrekkig en niet toereikend is.

In de volgende uitzending lezen we verder in Rom.3.